

सुरुङ्गा जेसीजले वितरण गर्यो न्यानो कपडा र स्टेशनरी सामग्री

कुमरखोद, पुष १९। भूपा गाउँपालिका वडा १ लसुनामा रहेको अमरसिंह प्राथमिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूलाई सुरुङ्गा जेसीजले न्यानो कपडा र स्टेशनरी सामग्री वितरण गरेको छ।

चिसो मौसम सुरु भएसँगै ग्रामीण क्षेत्रमा रहेका सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत निम्न आय भएका परिवारका छोराछोरीहरू जाडोकै कारण पठनपाठनबाट बन्चित हुनु पर्ने अवस्थाबाट थोरैलाई भएपनि राहत मिलाउनु भन्ने उद्देश्यले सुरुङ्गा जेसीजले अमरसिंह प्राथमिक विद्यालयका विद्यार्थीलाई न्यानो कपडा र स्टेशनरी सामग्री वितरण गरेको हो।

श्रेष्ठ ज्वेलर्स सुरुङ्गाका संचालक प्रविण श्रेष्ठ, सपना श्रेष्ठका आमा चन्द्रा श्रेष्ठले स्वयंभू पति गौरीलाल श्रेष्ठको स्मृतिमा गरिएको विशेष सहयोग र सुरुङ्गा जेसीजका

पूर्व अध्यक्षहरूबाट सो सहयोग प्रदान गरिएको सुरुङ्गा जेसीजका बर्ष २०२४ का अध्यक्ष दुर्गा पाठक राजुले जानकारी दिए। सुरुङ्गा जेसीजका अध्यक्ष दुर्गा पाठक राजुको अध्यक्षता तथा भूपा गाउँपालिकाका कार्यवाहक अध्यक्ष अनजुदेवी थपलियाको प्रमुख आतिथ्यमा कार्यक्रम भएको थियो। कार्यक्रम संयोजक सुरुङ्गा जेसीजका संचालक संयोजक जेनेस चौलागाईंले मानवताको सेवा नै जीवनको सर्वोत्तम कार्य हो भन्ने मान्यतालाई लिएर जेसीजले गर्दै आएको विभिन्न सामाजिक कार्यअनुसार न्यानो कपडा र स्टेशनरी सामग्री वितरण गरिएको जानकारी दिए।

कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि कार्यवाहक अध्यक्ष थपलिया, जेसीजको पूर्व अध्यक्षका तर्फबाट उषा उदुका

उप्रेतीलगायतले बोलेका थिए। कार्यक्रममा लायन्स क्लब भूपा गाउँपालिका अध्यक्ष जयनारायण शाह, वडा नं. १ का वडा अध्यक्ष राजकुमार यादव, कार्यपालिका सदस्य रुपलाल गणेश, जेसीजका पूर्व अध्यक्षहरू कुमारमणि पोखरेल, मोतिखर ओभा, शिवकुमार कँडेल, प्रस्तावित भूपा जेसीजका अध्यक्ष मुकेश शाह, सुरुङ्गा सहकार्य युवा क्लबका अध्यक्ष सुमन कार्की, रेडक्रस उपाशाखा कुमरखोदका पूर्व सभापति सुन्दरलाल गणेश, उद्योग बाणिज्य संघ भूपा गाउँपालिकाका वरिष्ठ उपाध्यक्ष मनोज गणेश, समाजसेवी टंक विकलगायतको आतिथ्यता रहेको थियो। कार्यक्रमको संचालन जेसीजका महासचिव रिसवर्तिसंह चहारेले गरेका थिए।

गठबन्धनलाई फुटाउन शक्तिकेन्द्र सक्रिय रहेको आरोप

बिर्तामोड(प्रस)। नेपाली कांग्रेस कोशी प्रदेशका सभापति उद्धव थापाले दुईदलीय गठबन्धनलाई फुटाउन शक्तिकेन्द्रहरू सक्रिय रहेको बताएका छन्। नेपाली कांग्रेस भूपा २ नम्बर क्षेत्रीय समितिको आयोजनामा जिल्ला पार्टी कार्यालयमा आयोजित सयदिने विशेष सांगठनिक अभियान अन्तरगतको क्षेत्रीय भेलालाई प्रमुख अतिथिको रूपमा सम्बोधन गर्दै नेता थापाले यस्तो धारणा राखेका हुन्।

'०८४ सम्म गठबन्धन कायम राख्नुको विकल्प छैन' उनले भने सबै दल अल्पमतमा छन्, सानो दललाई बोकेर देश चलाउँदा अपेक्षित काम गर्न सकिँदैन। तसर्थ ठूला दुई दल कांग्रेस एमाले मिलाएर गठबन्धन बनेको हो। यसको विकल्प छैन। दुईदलीय गठबन्धनका विरुद्ध बोल्ने छुट पार्टीका नेता-कार्यकर्ताहरूलाई नभएको जिकिर गर्दै नेता थापाले समस्या आए संस्थागत रूपमै दुईदलीय संयन्त्रमार्फत समाधान गर्नुपर्ने विचार व्यक्त गरे। गठबन्धन सरकारको सहमतिको पहिलो

एजेण्डा सविधानमा सुधार रहेको चर्चा गर्दै उनले राष्ट्रियसभालाई पूर्ण समानुपातिक बनाएर प्रतिनिधिसभामा समानुपातिक ब्यवस्था संशोधन गर्ने तयारी रहेको संकेत गरे।

नेपाली कांग्रेस कोशी प्रदेशको आयोजनामा यही पुष २४ गतेदेखि शुरु हुने कचनकवल-सगरमाथा जागरण अभियानमा सबैलाई सहभागी हुन आह्वान गर्दै नेता थापाले अभियानका क्रममा चौध जिल्लाको सांगठनिक अवस्था, जनप्रतिनिधिको भूमिका, कांग्रेस सरकारमा रहँदा ल्याइएको

गौरबका योजना, पार्टीका अग्रज एवं शहीद परिवारको राजनीतिक योगदान र पारिवारिक अवस्थालगायतका विषयमा अध्ययन-अनुसन्धान गरिने जानकारी दिए।

उनका अनुसार उक्त अभियान सात महिनापछि सगरमाथाको कालापत्थरमा जलवायु परिवर्तनसम्बन्धी विभिन्न सात राष्ट्रका विषयविज्ञहरू राखेर छलफलपछि समापन हुनेछ। कोशी प्रदेशभरमै सयदिने अभियान भूपाको उत्कृष्ट भएको भन्दै नेता थापाले प्रशंसा गरे।

कार्यक्रमका विशेष अतिथि सविधानसभा सदस्य सुधिरकुमार शिवाकोटीले अभियानले संगठनमा जागरुकता ल्याएको चर्चा गर्दै पार्टीको शीर्ष नेतृत्वमा बस्नेले सबैलाई समेट्न नसक्दाको असर तल्लो तहमा समेत देखिएकोले सबैलाई समेटेर संगठन बलियो बनाउन आग्रह गरे।

कार्यक्रममा नेपाली कांग्रेस भूपाका सभापति देउकुमार थेवे, कोशी प्रदेश समितिका सदस्य एवं संगठन विभाग प्रमुख मदन संग्रौला, भूपा उपसभापति केशवराज पाण्डे, नेपाल प्रजातन्त्र सेनानी संघ भूपाका अध्यक्ष लिलक सिटौला, नेपाल महिला संघ भूपा अध्यक्ष टिका सिटौला मैनाली, नेपाली कांग्रेस विर्तामोड नगर सभापति भोजराज सिटौला, अर्जुनधारा नगर सभापति हेमराज खरेललगायतले शुभकामना मन्तव्य राखेका थिए। नेपाली कांग्रेस २ नम्बर क्षेत्रीय सभापति खगेन्द्र मैनालीको सभापतित्वमा सम्पन्न कार्यक्रममा स्वागत उपसभापति किरण श्रेष्ठ र सञ्चालन सचिव चन्द्र चुडालले गरेका थिए।

मोटरसाइकल चालकको मृत्यु, २ जना घाइते

भूपा(प्रस)। विराटनगरमा शुक्रबार साँझ दुर्घटना हुँदा मोटरसाइकल चालकको मृत्यु भएको छ। मोटरसाइकलमा सवार २ जना घाइते भएका छन्। भारतीय नम्बर प्लेटको ट्रकमा ३ जना सवार मोटरसाइकल टोक्किँदा दुर्घटना भएको मोरङ प्रहरीका प्रवक्ता डीएसपी वेदप्रकाश जोशीले बताए। उनका अनुसार विराटनगर महानगरपालिका-१४ स्थित आईसीपी रोडमा दुर्घटना भएको हो।

नयाँ भन्सार कार्यालय (आईसीपी)बाट विराटनगरतर्फ आउँदै गरेको कोइला लोड गरिएको जेएच १५ जे ७१०३ नम्बरको ट्रकमा विपरीत दिशातर्फ जाँदै गरेको प्रदेश १-०२-०४१ प १३२१ नम्बरको मोटरसाइकल सँभ ५:२५ बजेतिर

टोक्किँदा दुर्घटना भएको जोशीले जानकारी दिए। उनका अनुसार दुर्घटनामा परेर मोटरसाइकलमा सवार ३ जना घाइते भएका थिए। घाइतेमध्ये मोटरसाइकल चालक विराटनगर-१५ का अन्दाजी १६ वर्षीय सुरज ठाकुरको मृत्यु भएको हो।

उपचारका लागि कोशी अस्पताल पुऱ्याउनसाथ सँभ ६ बजेतिर सुरजलाई चिकित्सकले मृत घोषित गरेको डीएसपी जोशीले बताए। दुर्घटनामा परेर मोटरसाइकलमा सवार विराटनगर-१५ का अन्दाजी १६ वर्षीय आदित्य साह र विराटनगर-१४ का अन्दाजी १८ वर्षीय विकासकुमार यादव घाइते भएका छन्। घाइतेमध्ये आदित्यको अवस्था मध्यम र विकासको अवस्था सामान्य छ। कोइला लोड गरिएको ट्रक दुर्घटनालगत्तै सडकको साइडमा पल्टिएको थियो। ट्रक चालक फरार रहेकाले खोजी तीव्र पारिएको जोशीले बताए।

लेखा समितिका सभापतिको स्वकीय सचिव बर्खास्त

भूपा(प्रस)। सार्वजनिक लेखा समितिका सभापति ऋषिकेश पोखरेलले स्वकीय सचिव अनिलकुमार पोखरेललाई पदबाट बर्खास्त गरेका छन्। पोखरेल ठगी धन्दामा संलग्न रहेको सार्वजनिक भएपछि पदबाट हटाइएको हो।

शुक्रबार एक विज्ञप्ति जारी गर्दै सभापति पोखरेलले भनेका छन्, 'मेरो स्वकीय सचिवको रूपमा कार्यरत अनिलकुमार पोखरेललाई उच्च अदालत मोरङबाट पक्राउ पुर्जी जारी भएको भन्ने विभिन्न मिडियामा प्रकाशित समाचारप्रति मेरो गम्भीर ध्यानकर्षण भएको छ। निजमाथि लगाएका विभिन्न आरोपहरूको अनुसन्धानमा सहयोग पुगोस् भन्ने उद्देश्यका साथ मेरो स्वकीय सचिवको जिम्मेवारीबाट आजैको मितिदेखि लागु हुनेगरी निष्कासन गरेको ब्यहोरा अनुरोध गर्दछु। भ्रष्टाचारजन्य क्रियाकलापमा संलग्न जो कोहीमाथि निष्पक्ष छानबिन र दोषी उपर कडा कारवाही हुनुपर्दछ।'

मिलेमतोमा बढाइयो चिनीको मूल्य

भूपा(प्रस)। ठूला चिनी मिलले उत्पादन सुरु गर्नेबाँकी चिनीको उपभोक्ता मूल्य बढाएका छन्। साना मिलबाट उत्पादन सुरु हुँदा तल भरेको मूल्य ठूला मिलबाट उत्पादन सुरु भएपछि एक सातामै प्रतिकिलो आठ रुपियाँले बढेको हो।

उच्च क्रसिड गरेर नयाँ चिनी बजारमा आउँदा प्रतिकेजी मूल्य ८४ चलेको थियो। साना मिल सञ्चालनमा आएपछि प्रतिकिलो ८४ रुपियाँबाट पनि चिनीको मूल्य तल भरेपछि ठूला मिलले क्रसिड सुरु गरेका थिए तर ठूला मिलले क्रसिड सुरु गरेपछि चिनीको मूल्य एक सातामै आठ रुपियाँ प्रतिकेजी वृद्धि भएको विराटनगरका व्यापारी जीवन रिजालले जानकारी दिए।

उनले भने, 'सुरुमा ८६ रुपियाँ प्रतिकेजी खरिद गरेको चिनी अहिले ९१ रुपियाँ पुगेको छ। ठूला उद्योगले उत्पादन सुरु गर्दा कार्टेलिङ सुरु भयो।' ८२ रुपियाँबाट सुरु भएको नयाँ चिनीको मूल्य ९२ रुपियाँसम्म पुगे अवस्थालाई सरकारले रोक्नु पर्छ। नेपालको उत्पादनले छ महिनालाई मात्रै पुग्छ, सुरुमै मूल्य बढाएर उद्योगीले उपभोक्तालाई सीमापार बजार पठाउन खोजिरहेका छन्।' नेपालमा उत्पादन हुने चिनीको मूल्य बढ्यो भने भारतबाट अवैध आयात बढ्ने सम्भावना बढ्छ। उत्पादनबाट चिनी खरिद गरेर कारोबार गर्दै आएका रिजालले एक क्विन्टलमा २२५ रुपियाँ मुनाफा राख्न नमिल्ने बताए। उनले भने, 'भारतमा अहिले प्रतिकेजी ३८ रुपियाँमा चिनी पाइन्छ। उत्पादन लागत उस्तै हुँदा नेपालमा यति धेरै बढाउन मिल्दैन। भारतमा सस्तो पर्ने भएपछि उपभोक्तादेखि ठूलो परिमाणमा खपत गर्ने उद्योगले चिनीको अवैध पैठारी गर्न सक्ने सम्भावना रहन्छ।'

भाक्का दिवसमा लगातार कार्यक्रम

भूपा(प्रस)। पूर्वी तराईका राजवंशी, ३ का वडा सदस्यसमेत रहेका बास्कोटाले तानपुरिया,गनगाईलगायतका आदिवासी जातिको मौलिक परिकार भाक्कालाई प्रवर्द्धन गर्नका लागि शुरु गरिएको भाक्का दिवसका अवसरमा विभिन्न ठाउँमा कार्यक्रम आयोजना गरिएको छ।

भूपा(प्रस)। पूर्वी तराईका राजवंशी, ३ का वडा सदस्यसमेत रहेका बास्कोटाले तानपुरिया,गनगाईलगायतका आदिवासी जातिको मौलिक परिकार भाक्कालाई प्रवर्द्धन गर्नका लागि शुरु गरिएको भाक्का दिवसका अवसरमा विभिन्न ठाउँमा कार्यक्रम आयोजना गरिएको छ।

भूपा(प्रस)। पूर्वी तराईका राजवंशी, ३ का वडा सदस्यसमेत रहेका बास्कोटाले तानपुरिया,गनगाईलगायतका आदिवासी जातिको मौलिक परिकार भाक्कालाई प्रवर्द्धन गर्नका लागि शुरु गरिएको भाक्का दिवसका अवसरमा विभिन्न ठाउँमा कार्यक्रम आयोजना गरिएको छ।

एक पटकमात्रै सुविधा पाउने व्यवस्था गर्न प्रस्ताव

भूपा(प्रस)। लोकसेवा आयोगले एक पटकमात्रै आरक्षणको सुविधा पाउने व्यवस्था गर्न प्रस्ताव गरेको छ। शुक्रबार बसेको राज्य व्यवस्था तथा सुशासन समितिको बैठकमा 'संघीय निजामती सेवाको गठन, सञ्चालन र सेवाका सर्त सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको

विधेयक' सम्बन्धमा छलफल हुँदा आयोगले सहायक तह र अधिकृत तहमा एक-एक पटकमात्र सुविधा पाउने व्यवस्था गर्न प्रस्ताव गरेको हो।

साथै समावेशी समूहबाट सिफारिस गरी पदपूर्ति गरिएको खण्डमा जुन-जुन समावेशी

समूहबाट जतिजति संख्यामा पदपूर्ति गरिएको हो उक्त पूर्ति हुन नसकेका समूहहरूको लागि अर्को पटक लगत्तै हुने विज्ञापनमा प्रतिशत निर्धारण गर्दा हाल पूर्ति भएको समावेशी समूहमा कायम भएको पदबाट पदपूर्ति हुन नसकेको समावेशीहरूको पद कायम गर्न प्रस्ताव गरिएको छ।

'यो व्यवस्था एक पटकको सो समूहको विज्ञापनका हकमा मात्र लागू हुने छ' भन्ने व्यवस्था थप गर्न आयोगको लिखित सुझाव छ। यसले नेपालको संविधान बमोजिम समावेशी नीतिलाई सम्बोधन गर्न र समावेशितालाई वञ्चित सबै वर्ग र क्षेत्रमा पुऱ्याउने सुनिश्चित हुने आयोगको दाबी छ।

बिर्तामोड...

महासचिव कुशल खतिवडालाई सचिवको जिम्मेवारी दिइएको छ भने युवराज निरौलालाई कोषाध्यक्षको जिम्मेवारी प्रदान गरिएको छ।

सोही समितिको सदस्यहरूमा रमेश धिमिरे, अनन्तलाल महतो, दिनेश श्रेष्ठ, डिल्लीराम कोइराला, शत्रुघनप्रसाद गुप्ता र सुष्मा उप्रेती सुवेदी रहेका छन्। त्यस्तै अनुगामन समितिको संयोजकमा गोमा भट्टाई रहेकी छन् भने सदस्यहरूमा कृष्णप्रसाद बजगाई, युवराज कार्की पर्वत

र सुशीलाकुमारी कार्की रहेका छन्। त्यस्तै संघका पूर्व अध्यक्ष प्रकाश शिवाकोटीको संयोजकत्वमा अतिथि सत्कार तथा व्यवस्थापन उपसमिति, निर्मल भट्टाईको संयोजकत्वमा बैंक वित्तीय तथा सहकारी स्टल व्यवस्थापन उपसमिति गठन गरिएको छ।

त्यस्तै राजकुमार धिमिरे 'राजु' संयोजक र विशेष्वरप्रसाद बजगाई सदस्य रहेको स्टल तथा स्टेज निर्माण व्यवस्थापन उपसमिति गठन गरिएको छ। जीवनकुमार खड्काको

संयोजकत्वमा सांस्कृतिक एवम् सांगीतिक कार्यक्रम व्यवस्थापन उपसमिति गठन गरिएको छ। सचिवालय व्यवस्थापन /विद्युत प्राधिकरण संयोजन उपसमितिको संयोजकमा पुकार बराल तथा सदस्यहरूमा राजु गौतम र रुद्रप्रसाद भुर्तेल रहेका छन्।

दैनिक कारोवार तथा टिकट व्यवस्थापन उपसमितिमा राजकुमार शाह संयोजक तथा दिनेश श्रेष्ठ र युवराज कार्की सदस्य रहेका छन्। तिलोत्तमा खत्रीको

बिर्तामोड नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय कोशी प्रदेशको						
१५ दिने सूचना						
सधियार पूर्व: श्री रितु सितु, पश्चिम: श्री कल्पना पौडेल, उत्तर: श्री प्रमिला अधिकारीको नाममा जारी गरिएको।						
साविक अनारमनी गाविस वडा नं. १ हाल बिर्तामोड नगरपालिका, वडा नं. ६ बस्ने श्री प्रेम प्रसाद अधिकारीले निजका नाममा दर्ता कायम रहेको तपसिल बमोजिम जग्गामा भवन निर्माण, नक्सा पास तथा निर्माण कार्यको अनुमति पाउँ भनी निवेदन तथा घर नक्सा पेश गर्नु भएकोमा तपाईं सधियारको उपस्थिति नरहेकोले स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ३१ को उपदफा (क) बमोजिम यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। उक्त विवरणमा कुनै हकदावी भए यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र आफ्नो प्रमाण सहित यस कार्यालयमा निवेदन पेश गर्नुहोला। म्यादाभित्र कुनै दावी विरोध नभए कानुन बमोजिम भड्जाने ब्यहोरा समेत सुचित गरिन्छ।						
जग्गा रहेको स्थान	सिट नं.	किता नं.	क्षेत्रफल	नक्सा दर्ता	सूचना प्रकाशित मिति	सर्जिमिन मिति
बिर्तामोड न.पा ६	१७९०१	१२४	१३५.	२०७९/१२/२९	२०८०/०३/०७	२०८०/०४/३०

Developing Trust & Sustainable It Soltuion

FAST TRACK

IT SOLUTION

Branded Computers

Laptops

Smart Phones

Printers

CCTV Camera

Batteries

Accessories

Gadgets

OUR SERVICES

- Networking
- Software & Reprogramming
- Computer & laptop Accessories
- CCTV Camera & Security
- Computer & Printer Repairing

Sanishare Road Luitel
Complex Birtamod, Jhapa
023-532354
ftis075@gmail.com
www.ftis.com.np

सम्पादकीय

मौसमी फ्लुबाट बचौं

जाडो मौसममा इन्फ्लुएन्जा अर्थात् मौसमी फ्लुले धेरै दुःख दिने गर्छ। यो इन्फ्लुएन्जा भाइरसका कारणले लाग्ने सङ्क्रामक रोग हो।

यो भाइरस जाडो महिना बढी सक्रिय हुने गरेको छ। फ्लु 'ए', 'बी', 'सी', 'डी' गरी चार प्रकारका हुन्छन्। फ्लु सबै उमेर समूहलाई हुने भए पनि दीर्घरोगी, गर्भवती, वृद्धवृद्धा तथा रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता भएका बढी जोखिममा हुने गरेको छ।

ज्वरो आउनु, टाउको दुख्नु, जिउ र मांसपेशी दुख्नु, खोकी लाग्नु र घाँटी दुख्नु, नाक बन्द हुनु वा सिँगान बग्नु, थकान महसूस हुनु यसका प्रमुख लक्षण हुन्। फ्लु भएका सबैलाई ज्वरो नआउन पनि सक्छ। फ्लु भएका व्यक्तिले बोल्दा, खोक्दा, हाँचिउँ गर्दा निस्किएका छिट्टा नजिकको व्यक्तिको नाक वा मुखमा परेमा भाइरस एक व्यक्तिलाई अर्कोमा सर्न सक्छ।

फ्लुलाई हेल्चेकाई गर्दा निमोनिया हुनसक्छ। फ्लु भएका अधिकांश व्यक्तिलाई औषधी आवश्यक नपर्न सक्छ। दीर्घरोगी, गर्भवती, वृद्धवृद्धा तथा रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता कम भएकालाई फ्लुले धेरै असर गर्ने र अवस्था जटिल बनाउने भएकाले यस्तो व्यक्तिलाई फ्लुको समस्या भएमा चिकित्सकको परामर्श लिनु पर्छ। यस्ता व्यक्तिलाई रोगबाट हुने जोखिमलाई कम गर्न यो विरुद्धको खोप लगाउन चिकित्सकको सुझाव छ। मौसम परिवर्तनसँगै हुने मौसमी फ्लु एक प्रकारको भाइरसको संक्रमणबाट हुने रोगाणुको हो। प्रायःजसो इन्फ्लुएन्जा भाइरसको संक्रमणबाट बिरामीहरूमा रोगाणुकोलगायत ज्वरो आउने, शरीर धेरै दुख्ने, आलस्य हुने, टाउको दुख्ने, आँखाको नानी दुख्ने, नाकबाट पानी बग्ने, हाँचू आउने लक्षणहरू पनि देखिन्छन्।

यसरी मौसम परिवर्तनसँगै वातावरणीय तापमानको परिवर्तले मौसमी फ्लु लगाउने इन्फ्लुएन्जा भाइरस सक्रिय भई विभिन्न नयाँ प्रजातिको रूपमा प्रस्तुत हुने भएकाले मौसमी फ्लु यानिकी रोगाणुको समस्या धेरैमा देखिनु स्वाभाविक हो। किनकि यस्तो भाइरसका प्रजातिहरू एक मानिसबाट अर्को मानिसमा नजिक भएको अवस्थामा, भिडभाडमा अनि बिरामीसँगको बस्तुको सम्पर्कमा सहजै सर्नसक्छ।

यसरी मौसम परिवर्तनसँगै हुने रोगाणुको समस्या आफै निको भएर जाने हुन्छ। सामान्यतया करिब ५-७ दिनमा नै यस्तो रोगाणुको लक्षणसहित हुने मौसमी फ्लु आफै निको भएर जान्छ।

हुन त एकपटक संक्रमण भएको भाइरसको विरुद्धमा शरीरले प्रतिरोधात्मक क्षमता त विकास गर्दछ तर भाइरसमा आनुवांशिक स्वरूप परिवर्तन गरी नयाँ रूपमा प्रस्तुत हुने क्षमता हुने भएकाले इन्फ्लुएन्जा भाइरस पनि हरेक मौसममा नयाँ रूपमा प्रस्तुत हुनसक्छ। फलस्वरूप बिरामीहरूमा हरेक पटक केही फरक लक्षण भने आउनसक्छ।

• गोपीनाथ मैनाली

सार्वजनिक साधनमाथि जनताको नियन्त्रण लोकतन्त्रको सुन्दर पक्ष हो। नेपालमा पनि संवैधानिक आर्थिक, वित्त व्यवस्थापनका मान्य सिद्धान्त र कानुनमार्फत संसदीय गतिविधि र स्वयं कार्यकारीले बजेटमाथि विभिन्न विधामार्फत नियन्त्रण हुने प्रचलन छ। जिम्मेवार पदाधिकारीहरूले उचित क्रियाशीलता देखाए मात्र संविधान तथा सिद्धान्तको आशय कार्यान्वयन हुन्छ। यही आशय पूरा गर्न कुन काम कुन कार्याविधिबाट कसले गर्ने भन्ने जिम्मेवारी एवं जवाफदेहिता तोकेर आर्थिक कार्यविधि तथा उत्तरदायित्व ऐन जारी गरिएको छ तर अहिले पनि बजेट विनियोजन प्राथमिकतापूर्ण नभएको, विभिन्न शीर्षकमा क्रियाकलाप नदेख्ने गरी राखिएको, फजुल खर्च हुने गरेको, योजना र बजेटविच समन्वय नभएको, क्रियाकलाप र कार्यक्रमविच तालमेल नमिलेको जस्ता आरोप लाग्न छाडेको छैन। प्राथमिकताप्राप्त आयोजनामा खर्च हुन नसके तर कतिपय क्रियाकलापमा भने सजिलै खर्च हुनुले लामो गेका आरोप सत्य पनि छन कि भन्न सकिने स्थिति छ। महालेखा परीक्षकका वार्षिक प्रतिवेदनले पनि खर्च तथा क्रियाकलाप नियन्त्रण गर्ने सन्दर्भमा नीतिगत बेरुजु देखाउँदै आएको छ।

बजेट नीति तथा कार्यक्रमलाई उद्देश्यमूलक बनाउनु बजेट नियन्त्रणको प्रमुख उद्देश्य हो। निकायलाई सञ्चालनको उद्देश्यतर्फ अभिमुखित गर्नु, निर्णयको गुणस्तर बढाउनु (व्यवस्थापकका निर्णय र सञ्चालनको उद्देश्यविच आबद्धता कायम गर्नु), क्रियाकलापलाई समन्वयपूर्ण र स्वच्छ बनाउनु र यी काममार्फत सञ्चालनको प्रभावकारिता बढाउनु नियन्त्रणको उद्देश्य हो। बजेट नियन्त्रण नीतिगत तहमा, कार्यगत तहमा, बजेट तर्जुमाका समयमा, स्वीकृतिका चरणमा, मूल्याङ्कन र निगरानीका चरणमा गर्नु

आवश्यक हुन्छ।

बजेट तर्जुमा तथा खर्च नियन्त्रणमा कार्यकारीको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ। नियन्त्रणको प्रक्रिया पूर्वबजेट चरणदेखि बजेट कार्यान्वयनका चरणसम्म रहन्छ। बजेट तर्जुमाका सन्दर्भमा कार्यकारीको अन्तर्गतका सबै निकायको भूमिका रहे पनि अर्थमन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोगको भूमिका निर्णायक हुन्छ। आयोग विकास प्राथमिकता र बजेट सीमाङ्क निर्धारणमा महत्वपूर्ण भूमिका खेल्छ भने अर्थमन्त्रालय बजेटका नीति प्राथमिकताको सिद्धान्त तर्जुमा, साधन र सहायता परिचालन, खर्च व्यवस्थापन र बैङ्क तथा मौद्रिक नीतिलाई निर्दिष्ट पार्ने काममा अहम्कारी रहन्छ। यी कार्यमा मन्त्रालयले दुई आधारमा बजेट नियन्त्रण गर्दछ : (क) पूर्वबजेट चरणमा प्राविधिक, वित्तीय र नीतिका आधारमा र (ख) बजेटपरिचालनको चरणमा कोष व्यवस्थापन, रकमान्तर, प्राथमिकता परिवर्तन, निकास रोक्का र खर्चको अनुगमनको आधारमा।

आगामी वर्षमा कार्यान्वयन हुने विकास कार्यक्रम तथा नीति, प्राथमिकता निर्धारणका सन्दर्भमा मन्त्रीपरिषद् तथा प्रधानमन्त्रीको कार्यालय, राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय अन्य विषयगत मन्त्रालयबाट मातहत निकाय निर्वाह हुन्छन्। कार्यक्रम तथा नीतिका सिद्धान्त तय, कार्यक्रम कार्यान्वयनको अख्तियारी, कार्यक्रम स्वीकृति, कार्यक्रम संशोधन तथा निकास नियन्त्रण, कार्यक्रमको अनुगमन तथा प्रगति समीक्षा, नीति, कार्यक्रम तथा क्रियाकलाप समन्वय, कार्यसञ्चालन मापदण्ड निर्धारण, प्रशासनिक सुपरिवेक्षण, आन्तरिक लेखा परीक्षण र व्यवस्थापन परीक्षण एवं मूल्याङ्कनका विधामार्फत नियन्त्रण गरिन्छ।

बजेट नियन्त्रणमा महत्वपूर्ण भूमिका गर्ने निकाय संसद् र संसदीय समिति हुन्। प्राप्त हुने स्रोत कुन हो र त्यसलाई कहाँ कसरी खर्च गर्ने भन्ने विषय कार्यकारीको भए पनि यससम्बन्धी अख्तियारी र वैधता परीक्षणको काम भने जनताको प्रतिनिधिका हैसियतले संसद् र यसका समितिको हो। संसदले सामान्यतः पूर्वबजेट छलफल, विनियोजन तथा आर्थिक विषयमा दफावार छलफल

र समर्थन, विभिन्न प्रस्तावमा प्रश्नोत्तर तथा मतदान, समिति, दृष्टिगोचर, सुनुवाइ र छानबिन गरेर बजेट कार्यक्रमलाई नियन्त्रण गर्छन्। संसद आवेगवन्त हुन नसके राजनीतिक प्रक्रियाबाट पनि सरकारमाथि नियन्त्रण गर्छ।

संसद र यसका समितिमा पेसागत विज्ञता रहँदैन न कार्यगत स्थिरता नै रहन्छ। त्यसैले संसदका तर्फबाट प्रशासनिक कार्यमाथि नियन्त्रण, जाँच, अनुसन्धान र सुपरिवेक्षणका लागि स्वायत्त/संवैधानिक निकाय खडा गर्ने प्रचलन लोकतान्त्रिक मुलुकमा रहिआएको छ। सुरुमा सरकारी खर्चको परीक्षणका लागि सर्वोच्च लेखा परीक्षण संस्था गठन एवं परिचालन गर्ने प्रचलन रहेकोमा अहिले अन्य प्रशासनिक तथा नागरिक अधिकारसम्बन्धी काम व्यवस्थित गर्न विभिन्न निकाय गठन गरिँदै आएको छ। महालेखा परीक्षक, अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगलगायतका संस्था यस कोटीमा पर्छन्। यस्ता निकायले संस्था यस कोटीमा पर्छन्। यस्ता निकायले खर्चको कानुनी आधारको पर्याप्तता, संसदीय अनुगमनको अवलम्बन अवस्था, अधिकारवालाको खर्चको स्वीकृति गरेको अवस्था, आर्थिक नियम, कानुन, सिद्धान्त तथा मापदण्ड पालनको स्थितिको विवेचना गरेर बजेट नियन्त्रण गर्छन्। संविधानले महालेखा परीक्षकलाई मितव्ययिता, नियमितता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य पुऱ्याए नपुऱ्याएको स्थितिको परीक्षण गर्ने जिम्मेवारी दिएको छ। अन्य संवैधानिक आयोगले आफ्ना विषय क्षेत्रमा प्रशासनिक कार्यव्यवहारको नियन्त्रण, अनुगमन र सार्वजनिक जिम्मेवारीमा रहनेहरूको आचारण परीक्षण गर्छन्।

बजेट नियन्त्रणमा सबैभन्दा अहम् भूमिका विधिले लिने गर्छ। लेखा प्रणाली बजेट तथा अन्य आर्थिक कारोबारलाई संसदीय स्वीकृति र स्थापित लेखामान अनुसूचि निर्दिष्ट गर्ने विधि हो। लेखा प्रणालीबाट उत्पादन भएका सूचना तथा जानकारीलाई सार्वजनिक निकायको जवाफदेहिता मूल्याङ्कन र नीति कार्यक्रम निर्माणमा उपयोग गरिन्छ। लेखा विधिले खर्च तथा आयका क्रियाकलापलाई विषयान्तर हुन दिँदैन। कारोबारको अभिलेखले शीर्षकगत र स्रोतगत राखिने हुनाले बजेट कार्यान्वयनको यथार्थ अवस्थासमेत बताउने

गर्छ। यसले प्रवाहले गर्ने सूचना (मासिक प्रतिवेदन, वार्षिक विवरण, एकीकृत वार्षिक विवरण)ले जिम्मेवारी पदाधिकारीको वित्तीय जवाफदेहिता मूल्याङ्कनमा पनि सघाउँछ। लेखा प्रणालीले भनिएको समयका भनिएको वित्तीय जानकारीसमेत उपलब्ध गराउने हुनाले निकास तथा खर्च नियन्त्रण, बजेट समर्पण, रकमान्तर, कार्यक्रम संशोधन गर्ने आधार पनि दिन्छ। नेपालको लेखा प्रणाली आधुनिक हुँदै आएको छ। यसलाई उपयोग गरेर सरकारी कोष व्यवस्थापन वास्तविक बनाउन सकिने अवस्था छ।

राष्ट्रिय विधि तथा प्रविधिको व्यवस्था भए पनि तिनलाई वास्तविकतामा उतार्ने काम भने सम्बद्ध पदाधिकारीको हो। जिम्मेवार एवं जवाफदेहि पदाधिकारीको व्यावसायिक निष्ठा मात्र कानुन कार्यविधिले वास्तविक रूप पाउँछ। केही वर्षदेखि बजेट निर्माण तथा कार्यान्वयनको विश्लेषण गर्दा व्यवहारजन्य पक्षमा सुधारको सम्भावना देखिएको छ।

पहिलो कुरा स्रोत समितिले निर्धारण गर्ने बजेटको आकार कहिल्यै वास्तविक भएन, यसलाई सुधार गर्नुपर्ने अवस्था छ। साथै सम्बद्ध निकायलाई स्रोत समितिले उपलब्ध गराउने सीमा तर्जुमा छ। कुन निकायलाई कति साधन आवश्यक हुने हो भन्ने यथार्थ निरूपण गरिँदैन। बजेट मार्गदर्शन र सिद्धान्तले विनियोजनका मापदण्ड, आयोजना बैङ्क, मध्यकालीन खर्च संरचना भन्ने पनि वास्तविकतामा त्यसले कार्य रूप पाएका छैनन्। आयोजना तथा क्रियाकलाप प्राथमिकताका आधारहरू निर्धारण नगरिएकाले साधन विनियोजनलाई लक्ष्यसँग आबद्ध गराउन सकिएको छैन। अमूक स्थान र आयोजनामा अन्य क्षेत्र वा आयोजनाभन्दा धेरै विनियोजन हुने गरेको छ। ससाना आयोजनामा रकम छरिएको छ। यसले तर्जुमा तहमा नै दहिलो नीति नियन्त्रणको आवश्यकता देखाएको छ।

बजेट व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा क्रियाकलाप प्रविष्ट गर्दा ती वास्तविक भए नभए वा दोहोरिए नदोहोरिएको सत्यापन गर्ने प्रणाली विकास छैन। बजेट व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा धेरै क्रियाकलाप प्रविष्ट हुन्छन्, यसको निर्दिष्टीकरण गर्नु आवश्यक

छ। साथै मन्त्रालय, योजना आयोग र अर्थ मन्त्रालयविच कार्यमूलक प्रणाली र स्वचालित जानकारी प्रवाह हुने प्रणाली बसाल्न आवश्यक छ। बजेट छलफललाई अर्थपूर्ण बनाउन यी तीन निकायविचको सहकार्य चाहिन्छ। संसदीय स्वीकृतिलाई विस्तृत र वास्तविकतामा आधारित बनाउन आवश्यक छ। पूर्वबजेट छलफल पनि विस्तृत भएन, बजेटको दफावार छलफलले प्राथमिकता र सामर्थ्यलाई न्याय गर्दैन। बजेट स्वीकृतिपछि कार्यान्वयनका क्रममा लेखा उत्तरदायी अधिकृत, जिम्मेवार व्यक्ति र विभागीय मन्त्रीले वित्तीय क्रियाकलापको जिम्मेवारी लिनुपर्ने गरी तोकिएको जवाफदेहिता कार्यान्वयनमा निक्कै कमजोर छ। आर्वाधिक रूपमा गरिने बजेट समीक्षामा गहन बनाउन आवश्यक अभ्यास चाहिन्छ। बजेट नियन्त्रणका निकायमा क्षमता विकास र प्रणालीको संस्थानीकरणको सख्त आवश्यकता छ।

बजेटलाई प्रभावकारी नियन्त्रण गर्न सकिएमा तहगत सरकारको आकार तथा कार्यप्रणाली छरितो हुन गई वित्तीय सुशासन कायम गर्न सकिन्छ। अहिले त्यसो हुन नसकेकाले सरकारको आकार ठुलो तर न्यून प्रभावकारी देखिएको छ। बढ्दो उपभोग खर्च, बढ्दै गएको सरकारी अनुदान, सरकारी लगानीको विस्तार, सरकारी व्यवसाय विस्तार र करको विस्तारले सरकारको आकार बढेको तर प्रभावकारिता बढ्न नसकेको देखाइरहेको छ। अर्थतन्त्रमा सरकारको आकार बढ्नु भनेको शासन बढ्नु तथा सेवा (दक्षता) बढ्न नसक्नु हो। सरकारी बजेट अवास्तविक, अनियन्त्रित र विस्तारित हुँदा सरकार आफ्नो सामर्थ्यबाट बाहिरिएर आर्थिक स्वतन्त्रतालाई सौँचुरो बनाउँदै आएको छ। यसले सर्वसाधारणको आर्थिक स्वतन्त्रता सौँचुरो बनाउँदै लगेको मात्र होइन, आर्थिक वृद्धिमा नकारात्मक प्रभावसमेत परेको छ। सरकारको आकार र आर्थिक समृद्धिविच नकारात्मक सम्बन्ध छ। बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयनलाई व्यवस्थित गर्ने नियन्त्रणात्मक विधि उपयोगमा ल्याउँदा धेरै हदमा सरकारको अर्थतन्त्रमाथिको हस्तक्षेप र संलग्नता घटाउन सकिन्छ, जसले आर्थिक वृद्धिको आधार खडा गर्न सकिन्छ। यसले संघीयता र आर्थिक निर्णय प्रक्रियामा पनि सहजता ल्याउँछ।

लगानीको प्रमुख आधार सुशासन

र सुशासन पहिलो आधार हो। आर्थिक विकासलाई द्रुत गतिमा अगाडि बढाउन राज्यले राजनीतिक स्थिरता, सुशासन र भ्रष्टाचारमुक्त वातावरणको निर्माण गर्न विशेष ध्यान दिनु पर्छ। वैदेशिक लगानीकर्ताले लगानी गर्दा सुरक्षा, स्थिरता र कानुनी निश्चितता खोज्छन्। नेपालमा बारम्बार हुने राजनीतिक अस्थिरताले वैदेशिक लगानीकर्तालाई अनिश्चित बनाउने गर्छ। त्यसैले स्थिर राजनीतिक वातावरण निर्माण गर्न, ऐन कानुनको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न र प्रशासनिक प्रक्रियामा सुधार ल्याउन विशेष ध्यान दिनु पर्छ। फ्रन्टिडेलो कानुनी प्रक्रिया र कर्मचारीतन्त्रको मनोवृत्तिमा व्यापक परिवर्तन गर्दै लगानीका लागि सहज वातावरण निर्माण गर्नु जरुरी देखिन्छ। लगानीकर्ताको विश्वास जित्न र लगानी बढाउन भ्रष्टाचार, हितसुस्ती र अनावश्यक प्रशासनिक कठिनाइको अन्त्य गर्दै एकद्वार प्रणालीबाट लगानी प्रक्रियालाई सहज र सरल बनाउनु पर्छ। वैदेशिक लगानी भित्र्याउने अर्को महत्वपूर्ण आधार भनेको भौतिक पूर्वाधारको विकास भएकाले यातायात, सञ्चार, ऊर्जा लगायत अन्य आधारभूत औद्योगिक पूर्वाधार विकासमा जोड दिनु पर्छ। विशेष गरी रोजगारी सिर्जना गर्न सक्ने क्षेत्र कृषि, ऊर्जा, पर्यटन, औद्योगिकरण, सूचना प्रविधिलगायतका क्षेत्रमा न्यूनतम पूर्वाधारको विकास गरी लगानी आकर्षणका लागि रणनीतिक योजना तयार गर्न सक्नु पर्छ। नेपालमा ऊर्जा उत्पादनका लागि जलस्रोतको प्रचुर सम्भावना छ भने पर्यटन उद्योग पनि देशको प्रमुख आर्थिक क्षेत्र हुने बलियो आधार छ। त्यस्तै कृषिमा पनि आधुनिक प्रविधि भित्र्याएर व्यावसायिक रूपमा उत्पादन बढाउने सम्भावना त्यतिकै प्रबल छ।

प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानी आकर्षित गर्न नेपालले अन्य मुलुकसँग प्रतिस्पर्धी क्षमताको विकास गर्न जरुरी छ। प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानीका क्षेत्रको वर्गीकरण गरी सन्तुलित विकासका लागि कुन क्षेत्रमा लगानीलाई प्राथमिकता दिने भन्ने स्पष्ट खाका तयार गरी लगानीलाई सही क्षेत्रमा केन्द्रित गरिनु आवश्यक छ। वैदेशिक लगानी आकर्षित गर्न राज्यले वैदेशिक लगानीको स्थिति, वैदेशिक लगानीलाई प्रभाव पार्ने अन्तर विषय, हालसम्म गरिएका प्रयास, त्यसका उपलब्धिबारे अध्ययन अनुसन्धान गरी थप सुधार गरेर वैदेशिक लगानी भित्र्याउने रणनीति बनाउनु पर्छ। तिनै तहका सरकारले स्वदेशी तथा विदेशी लगानी आकर्षण गर्न नीतिगत सुनिश्चितता र सुरक्षाको प्रत्याभूति दिन सक्नु पर्छ। नीतिगत अस्थिरताले लगानीलाई बेफाइदा पुऱ्याउने भएको हुँदा राज्यले स्थिर लगानी नीति अगाडि ल्याई वैदेशिक लगानी आकर्षित गर्न संस्थागत तथा नीतिगत सुधार र स्थायित्वको विश्वास लगानीकर्तालाई दिलाउन सक्नु पर्छ। साथै विश्वव्यापी मूच्य शृङ्खलामा जोडिन र निर्यातलाई महत्व दिने उद्देश्यले वैदेशिक लगानीलाई उच्च प्राथमिकतामा राखेर नीतिगतलगायतका समस्या समाधान गर्दै ठुलो मात्रामा विदेशी पुँजी भित्र्याउने रणनीतिक योजनासहित अगाडि बढ्नु पर्छ। प्रशासनिक हिलासुस्तीलाई सहज रूपमा व्यवस्थित बनाउँदै आयात निर्यातमा लागत घटाएर व्यापार व्यवसायलाई विश्व बजारमा प्रतिस्पर्धी बनाउन सक्नु पर्छ। साथै कच्चा पदार्थ र अर्धतयारी वस्तुको भन्सार दर घटाएर लागत कम गर्ने नीतिलाई पनि निरन्तरता दिन सक्नु पर्छ।

प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानीको माध्यमबाट आर्थिक

विकास र समृद्धिमा गुणात्मक फाइदा मारन सफल मुलुकबाट पाठ सिक्दै वैदेशिक लगानी भित्र्याउने नीति तथा अनुकूल वातावरण बनाउन सबै राजनीतिक दलले एकसुबद्धता जनाउनु पर्छ। मुलुकमा राजनीतिक संरचनामा आएको परिवर्तन अनुसार नै आर्थिक संरचनालाई परिमार्जन गरी सहज लगानी मैत्री वातावरण बनाउने नीति लिनु पर्छ। वैदेशिक लगानीको लागि सहज र सरल कर प्रणाली, स्थिर विनियम दर तथा लगानीमैत्री वित्तीय नीतिहरू अत्यन्त महत्वपूर्ण हुने भएकाले विशेष आर्थिक क्षेत्रको व्यवस्थापन, विनियम दरको स्थिरता र लचिलोपनको नीति, न्यून कर तथा भन्सार दर नीति, लगानीकर्तालाई प्रदान गरिने सहूलियतका प्याकेज बढाउँदै लगानी आकर्षित गर्न सक्नु पर्छ। साथै अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार सम्झौता र आर्थिक कूटनीतिक सम्बन्धको विकास गर्दै वैदेशिक लगानीको प्रवाहलाई प्रभावित गर्न सक्नु पर्छ। नेपालले वैदेशिक लगानीलाई प्राथमिकतामा राखेर आफ्ना नीतिहरू विकास गर्दै आएको भए पनि यस क्षेत्रमा धेरै सुधार गर्न आवश्यक देखिन्छ। हाम्रो नीतिगत, अवधारणागत, संरचनागत पक्ष, हाम्रो व्यवहार र दृष्टिकोणमा जोडिन र निर्यातलाई महत्व दिने उद्देश्यले वैदेशिक लगानीलाई उच्च प्राथमिकतामा राखेर क्षेत्रका समग्र समस्या पहिचान गरी लगानीमैत्री वातावरण बनाउने रणनीति राज्यले लिन सक्नु पर्छ। बजारको आकार र पहुँच पनि लगानी आकर्षित गर्ने महत्वपूर्ण आधार भएकाले राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा सहज पहुँच प्रदान गर्ने बजार व्यवस्थापन नीति अख्तियार गर्नु अनिवार्य देखिन्छ।

आर्थिक विकासलाई द्रुत गतिमा अगाडि बढाउन वैदेशिक लगानीका साथै स्वदेशी र प्रवासी नेपालीलाई समेट्न सक्नु पर्छ। प्रत्यक्ष

वैदेशिक लगानीका लागि अनुकूल वातावरण सिर्जना गर्दै गैरआवासीय नेपालीलाई औद्योगिक विकासमा संलग्न गराउने प्रयास गर्नु पर्छ। विदेशमा आर्जन गरेको ज्ञान, सिप र पुँजीलाई स्वदेश भित्र्याएर औद्योगिक विकास गर्ने रणनीति लिएको खण्डमा मुलुकलाई आर्थिक रूपमा बलियो बनाउन सकिन्छ। त्यसका लागि गैरआवासीय नेपालीलाई प्रोत्साहित गर्ने विशेष नीति तथा कार्यक्रम ल्याउन सक्नु पर्छ। लगानी गर्दा जसले पनि नाफा कमाउने उद्देश्य राख्छ र कमाएको रकम विदेशैले विदेशमा लैजाउनु भन्ने कुरामा स्पष्ट भएर वैदेशिक लगानी भित्र्याउनु पर्छ। वैदेशिक लगानीले पुँजी र रोजगारी दुवै बढाउनुको साथै आर्थिक विकास र समृद्धिमा फाइदा मारन ठुलो टेवा पुऱ्याउने भएकाले लगानीमैत्री वातावरण निर्माणमा विशेष जोड दिनु अपरिहार्य छ।

औद्योगिकरणको अभियानमा दक्ष शक्तिले उत्पादन लागत कम गर्ने भएकाले आवश्यक दक्ष श्रम शक्ति राज्यले उपलब्ध गराउने भरपर्दो आधार तयार गर्न सक्नु पर्छ, त्यसले विदेशी लगानीकर्ता आकर्षित हुने वातावरण बन्छ। विश्वमा नै मानव स्रोतसाधनको अभाव भइरहेको अवस्थामा नेपाल उर्वर भूमि छ तर मानवीय स्रोतलाई स्वदेशमा नै रोजगारी व्यवस्थापन गर्न सक्नु पर्छ। त्यसका लागि प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानीमा जोड दिँदै औद्योगिकरणको अभियानलाई तीव्र गतिमा अगाडि बढाउनुको विकल्प देखिँदैन। वैदेशिक रोजगारमा बिदेसिएका नागरिकलाई स्वदेशमा नै आकर्षित गर्न उनीहरूका साना तथा ठुला लगानीका व्यवसायलाई राज्यले सहकार्य गरेर प्रोत्साहित गर्नु पर्छ।

तपाईं जहाँ भएपनि
प्रतिदिन दैनिक तपाईंसँगै

ताजा र विश्वसनीय खबरको लागि

लगाइनु गर्नुहोस

www.pratidindaily.com

वैदेशिक लगानीका लागि राजनीतिक स्थिरता

सौन्दर्य शास्त्रमा भयवादको प्रयोग

• सिएन गौतम

वास्तवमा सौन्दर्यशास्त्र एक दार्शनिक अध्ययनको शाखा हो। जसले सौन्दर्य, कला, र संगीत जस्ता रचनात्मक अनुभवहरूको स्वभाव र मूल्यबारे छलफल गर्छ। यसले मानिसहरूको सौन्दर्यको भावना, कला र सौन्दर्यको मान्यता र तिनको प्रभावको बारेमा अध्ययन गर्दछ। तर अहिले "सौन्दर्यशास्त्र र बजारिकरणको धारणा फरक छ। यसमा मानिस सुन्दर हुन चाहन्छ। अरुभन्दा राम्रो हुन चाहन्छ। अरुबाट आफ्नो ध्यान खिचन चाहन्छ। त्यसको लागि उ विभिन्न किसिमका उपायहरू अपनाउन तयार हुन्छ र बजारमा उपलब्ध भएसम्मका सौन्दर्य सामग्री प्रयोग गर्न खोज्छ, अफ यो जिज्ञासा किशोर तथा

युवाहरूमा असाध्य धेरै हुने गर्दछ। तर मैले बुझेअनुसार सौन्दर्यशास्त्रभित्र पनि भयवाद लुकेको हुन्छ भन्ने हो।
के हो भयवाद ?
नेपाली दार्शनिक देश सुब्बाले प्रतिपादन गरेको एउटा नयाँ दर्शनको रूपमा भयवाद अघि बढेको छ। भयवाद भय र 'वाद' शब्दको संयोजनबाट बनेको छ। भय भन्नाले सामान्यतया डर त्रास र वाद भन्नाले विचार भन्ने बुझिन्छ। भय जीवन र जगतमा व्याप्त छ। यसको उद्गमविन्दु चेतना हो। चेतनाले जीवनलाई देख्छ र जीवनले संसार देख्छ। वास्तवमा जीवनसँग जसरी सम्बन्धित चिकित्सा विज्ञान, वैज्ञानिक आविष्कार, अस्तित्ववाद, मार्क्सवाद, जीवनवाद, मनोवाद, अध्यात्मवाद सबै नै सापेक्षित छन्। त्यसरी नै भयवाद पनि सापेक्षित भएर नै अगाडि आएको छ।

सौन्दर्यशास्त्रमा भयवादको मेल: मानौं, यहाँ कुनै एक युवती कुनै युवकको प्रेममा परेकी छन् भने उनले आफ्नो

प्रेमीको सारा ध्यान आफूसँग खिचन चाहिन्छ। त्यसको लागि उनी जति सुन्दर छिन्, त्योभन्दा बढी सुन्दर हुन हेरेक उपाय गर्छिन्। यसो गर्नुको मतलब हो उनीभित्रको भय किनभने उनीभन्दा अर्को युवती राम्री देखिई भने उनको प्रेमीको ध्यान त्यति जानेछ। यसरी यहाँ भय उत्पन्न भएको छ। त्यसैगरी कुनै एक विद्यार्थीले राम्रो अङ्क ल्याउन सकिदैन होला भनेर पढ्ने गर्दछ। त्यतिमात्र होइन उसको मनमा भय उत्पन्न भएपछि अक्षर सुन्दर बनाउन थाल्छ। कित्ताबका अक्षरहरू सुन्दर देख्न आफ्नो सुन्दर भविष्यको कल्पना गरेर नै हेरेक क्षेत्रमा अघि बढ्छ तर, उसलाई अघि बढ्न हौसला दिने काम भयवादले गरेको हुन्छ।
कुनै बेला एक पुराणमा एक प्रवचकले प्रवचन दिँदा यसो भने "वास्तवमा हाम्रो उमेर ५० वर्षको मात्र थियो, जब यमराज हामीलाई लिन आए, त्यतिखेर हामीले

उनलाई भुक्न्याइदियो, सेतो कपालमा कालो रङ दलदियो, चाउरीपन हटाउन अनेक किसिमका क्रिम लगायौं, मेकअप गर्छौं, भरेका दाँत भन्छौं।" यसो भन्दा त्यहाँ बस्ने सबैजना बडो चित्तबुझ्दो ढङ्गले खितिति हाँसे। यसको मतलब हामी चाँडै बुढो हुने र आफ्नो कालगति रोक्ने भयले सुन्दर हुन खोजिरहेका छौं।
सौन्दर्य शास्त्रबारे एक लेखकले एक ठाउँ यस्तो उदाहरण दिएका छन् "जब कुनै एक जोडी प्रेममा परेर विवाह गर्छन्, आपसमा बडो प्रेम गर्छन्, एकले अर्कोलाई खुबै प्रशंसा गर्छन्, एक अर्का बिना बाँच्ने नसक्ने कसम समेत हेरेक क्षेत्रमा अघि बढ्छ तर, उसलाई सम्बन्ध विच्छेद गर्ने घटनामा पुगेपछि एकले अर्कोलाई हेर्न समेत रुचाउँदैनन्। बाटोमा जम्काभेट भए पनि आँखा तर्केर हिँड्छन्। अखिर त्यस्तो किन हुन्छ ? हिजोसम्म त्यो मानिस जसलाई संसारकै सुन्दर देखेको ऊ बिना बाँच्ने नसक्ने तर, सम्बन्ध विच्छेदपछि सबै किन एककासि

परिवर्तन हुन्छ ?"
वास्तवमा यो सबै सुन्दर हुन जबर्जस्ती गरिएको अभिनयको परिणाम हो। गल्ती गर्दै गए सम्बन्ध विच्छेद हुनसक्छ भन्ने भय दुवैमा हुनुपर्छ।
दार्शनिक देश सुब्बाले भयसँगै अर्को तथ्य पनि उजागर गरेका छन् "अंधारोमा देखिएको डोरीलाई सर्पको भयले छोपेपछि सर्प नै देखिन्छ तर, चेतनाले त्यो डोरी देख्न सकिन्छ। त्यसकारण भयमा चेतनाको सुन्दर प्रयोग हुन आवश्यक छ।" आफ्नो बुवा आमा जति बुढो भएपनि सुन्दर देखिनु, चेतनाले गर्दा हो। देखिएको सुन्दर गुलाबको फूल टिप्न काँडाको भय हुने गर्दछ तर काँडा नहुँदा पनि गुलाब सुन्दर देखिँदैन। त्यसैले यहाँ आ-आफ्नो गल्तीको भ्रमलाई सुन्दरताको विश्वासले ढाक्न सक्नुपर्छ।
अतः देश सुब्बाले भयवादलाई फरक फरक वाद र चिन्तनसँग राखेर अध्ययन हिजोसम्म त्यो मानिस जसलाई संसारकै सुन्दर देखेको ऊ बिना बाँच्ने नसक्ने तर, सम्बन्ध विच्छेदपछि सबै किन एककासि

बितामोडमा नाङ्गो खुकुरी बोकेर हिड्ने वृद्ध पक्राउ

बितामोड(प्रस) । बितामोडमा हातमा नाङ्गो खुकुरी बोकेर हिड्ने एकजना वृद्धलाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ। मानसिक सन्तुलन ठीक नभएको जस्तो देखिने अन्दाजी ६० वर्षका वृद्ध केही दिनदेखि बितामोडमा हातमा नाङ्गो खुकुरी बोकेर घुमिरहेका थिए। उनलाई शुक्रवार साँझ बितामोडको भद्रपुर रोडबाट पक्राउ गरिएको हो।
मानसिक अवस्था ठीक नभएकाले खुकुरी खोसेर वृद्धलाई छोडिदिएको इलाका प्रहरी कार्यालय बितामोडका डीएसपी प्रकाश विष्टले बताए। श्रेष्ठ थरका ती वृद्ध बितामोड ६ स्यालडाँगीको भएको बताइएको छ। परिवार र समाजलाई हतियार देखाएर आतंक्रित पारेपछि यसअघि उनलाई पुनर्स्थापना केन्द्रमा राखिएको थियो।

बितामोड...

स्वरोजगार र साना उद्यमका माध्यमबाट आफ्नो आर्थिक उपार्जनलाई दिर्बलित बनाउने प्रयत्नमा लागिपरेका उद्यमी व्यवसायीलाई महोत्सवले प्रोत्साहनसहितको प्राथमिकता दिएमा समग्र कार्यक्रम मेलाबजारमा मात्रै संकुचित हुन पर्दैन थियो।
बेमौसमी मेलाबजारहरूको भीडबाट आफ्नो अलग परिचय कायम गर्न पनि बितामोड औद्योगिक व्यापार महोत्सवले हस्तकला, तयारी प्रोशाक, मौलिक खाद्य सामग्री, कृषि प्रशोधन र स-साना व्यवसाय सञ्चालन गर्ने समुदाय तथा समूहलाई समावेश गराउनु अनिवार्य छ।

सीमावर्ती भूगोलमा रहेको यो शहरलाई भारत, भुटान र बङ्गलादेशसँग दुईपक्षीय व्यापारको प्रवर्द्धनका निमित्त महोत्सवमार्फत जोड्न सकिने सम्भावना उत्तिकै नजिक छ।

आर्थिक समृद्धिलाई मुख्य उद्देश्य राखी सञ्चालन गरिने यो महोत्सवले दीर्घकालीन रूपमा प्राकृतिक, धार्मिक र सांस्कृतिक पर्यटनलाई प्रवर्द्धन गर्न मद्दत पुऱ्याउने अपेक्षा पनि भाषावासीले गरेका छन्।
यस क्षेत्रका प्रमुख पर्यटकीय स्थल, देवस्थल र परा-पर्यटनको प्रचुर सम्भावना बोकेका स्थानहरूलाई पनि यो महोत्सवका आगन्तुकहरूसँग प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्ष जोड्न एउटै थलोबाट अवलोकन गराउँदै उपभोग गर्न उत्प्रेरित गर्ने उद्देश्यका साथ आयोजना हुन गइरहेको बितामोड अन्तर्राष्ट्रिय औद्योगिक व्यापारमा उत्सव २०८१ समग्र व्यवसायीको उत्साह बढाउँदै उद्यमी र उद्योगहरूको पहिचान अन्तर्राष्ट्रिय बजारसम्म पुऱ्याउन सफल बनेसु !
हादिक शुभेच्छा शुभकामना।

देवीको वार्षिकोत्सवमा ज्येष्ठ नागरिक र विद्यार्थीलाई सम्मान

बितामोड(प्रस) । भाषा बितामोडको देवी माध्यमिक विद्यालयले बितामोड-५ का दुईजना ज्येष्ठ नागरिकलाई सम्मान गरेको छ।

ज्येष्ठ नागरिकहरूमध्ये सबैभन्दा बढी उमेरका पुरुषतर्फ १०१ वर्षीय प्रेमप्रसाद निरीला र महिलातर्फ ९८ वर्षीया गोमादेवी शिवाकोटीलाई विद्यालयको ६२ औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा शुक्रवार सम्मान गरिएको हो। विद्यालय र समुदायबीचको सम्बन्ध बलियो बनाउन उनीहरूलाई सम्मान गरिएको प्रधानाध्यापक अम्बिका श्रेष्ठले जानकारी दिइन्। त्यस्तै, पाँच किलोमिटरको देवी रन दौड प्रतियोगिताका विजेतालाई पुरस्कृत गरिएको छ। प्रतियोगितामा खामने चम्पेजोड र सिमाना जवेगु प्रथम भएका थिए। त्यस्तै, पुरुषतर्फ युकेस लिम्बू दोस्रो र कमल दुलाल तेस्रो भएका थिए। महिलातर्फ रेखा भण्डारी दोस्रो र पुनम दनुवार तेस्रो भएका थिए।

उपाधि विजेतालाई नगद सात हजार, दोस्रो हुनेलाई नगद छ हजार तथा तेस्रो हुनेलाई नगद पाँच हजार, मेडल र प्रमाणपत्र प्रदान गरिएको थियो।
स्लो साइकल रेसका विजेता शाहिल नेपालीसहितलाई पुरस्कार प्रदान गरिएको थियो।
वार्षिकोत्सवकै अवसरमा पुष ११ देखि १६ गतेसम्म भएका विभिन्न खेलकुद तथा

आतिरेक क्रियाकलापका विजेता विद्यार्थीलाई यसअघि नै पुरस्कृत गरिएको छ। विभिन्न १२५ विधामा एक हजार ६०० विद्यार्थीहरूले सहभागिता जनाएकोमा प्रथम, दोस्रो र तेस्रोसहित ७३५ विद्यार्थीलाई पुरस्कार र प्रमाणपत्र प्रदान गरिएको थियो।
त्यस्तै, वार्षिकोत्सवकै अवसरमा

मानबहादुर भगवती गिरी स्मृति छात्रवृत्ति अक्षयकोष, सञ्जु पाण्डे डाँगी स्मृति छात्रवृत्ति अक्षयकोष, हाकिमलाल धिमाल स्मृति छात्रवृत्ति अक्षयकोष, लक्ष्मी निरीला स्मृति छात्रवृत्ति अक्षयकोष, पशुराम ढकाल स्मृति छात्रवृत्ति अक्षयकोष, ज्ञानुराम प्रसाई स्मृति छात्रवृत्ति अक्षयकोष र केदार मनमाया स्मृति छात्रवृत्ति अक्षयकोषबाट विद्यार्थीलाई पुरस्कृत गरिएको थियो।
त्यस्तै, २०८१ को कक्षा १२ का उत्कृष्ट छात्रतर्फ अनिस काफ्ले र छात्रतर्फ सिर्जना भट्टराई तथा २०८० सालको माध्यमिक शिक्षा परीक्षाका उत्कृष्ट छात्रतर्फ सुजन पौडेल, ऋषभ धिमिरे, अनुप खरेल, विमल सिटौला र छात्रातर्फ प्रज्ञा राईलाई नगदसहित देवी विद्या पदक प्रदान गरिएको थियो। त्यस्तै, ज्ञानबहादुर बुढाथोकी र सबनम थापा दाहाललाई दीर्घसेवी शिक्षक सम्मान तथा पूर्वीविद्यार्थी तेजु सिंह र नरेश दासलाई प्रशंसापत्र प्रदान गरिएको थियो।

कार्यक्रममा शिक्षक प्रतिनिधि उमेशकुमार साहुले स्वागत गरेका थिए भने स्वागत गीत शिक्षक युवराज ढकालले प्रस्तुत गरेका थिए। कार्यक्रममा प्रधानाध्यापक अम्बिका श्रेष्ठले विद्यालयको वार्षिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गरेकी थिइन्। कार्यक्रमको सञ्चालन सहायक प्रधानाध्यापक लीलाप्रसाद भण्डारीले गरेका थिए।
विद्यालय व्यवस्थापन समितिका कार्यवाहक अध्यक्ष रोहित प्रसाईको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा प्रमुख आतिथि बितामोडका उपप्रमुख नगेन्द्रप्रसाद संग्रौला, दाता परिवारका टोरु प्रसाई, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई भाषाका प्रमुख देवेन्द्रबहादुर मल्ललागायतले शुभकामना व्यक्त गरेका थिए। कार्यक्रममा शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूले नृत्य तथा गायन प्रस्तुत गरेका थिए। तीन हजार २३ विद्यार्थी रहेको विद्यालयमा १४८ जना शिक्षक तथा कर्मचारीहरू रहेका छन्।

लिंकनमा निःशुल्क दन्त परीक्षण शिविर

बितामोड(प्रस) । बितामोडमा अवस्थित लिङ्कन मन्टेन्सरी स्कुलमा निःशुल्क दन्त परीक्षण शिविर सम्पन्न भएको छ। बितामोड आँखा अस्पतालको व्यवस्थापनमा सञ्चालित नेशनल एडभान्स डेन्टलको प्राविधिक सहयोगमा शुक्रवार शिविर सम्पन्न भएको हो।
शिविरमा विद्यार्थी र अभिभावक गरी ८० जनाको दन्त परीक्षण गरिएको बिद्यालय ब्यबस्थापन समितिका अध्यक्ष दिनेश ओझाले जानकारी दिए।
विद्यालयले प्रत्येक वर्ष बालबालिकाहरूको स्वास्थ्यलाई मध्यनजर गर्दै शिविर सञ्चालन गर्दै आएकोमा यस वर्ष भने दाँतको परीक्षण गरिएको स्कुलका सञ्चालक सरोज पौडेलले बताए।

संविधानसभा सदस्यसहित ३६ जनालाई सम्मान

मेचीनगर(प्रस) । भाषाको मेचीनगर-८ मा रहेको दुर्गेश्वरी कृषि सहकारी संस्था लि.ले संविधानसभा सदस्य चन्द्रलाल मेचे र संस्थाका संस्थापक शेखर

सदस्यसहित ३५ जनालाई सम्मान गरेको छ। शुक्रवार संस्थाको १६ औं वार्षिक साधारण सभामा प्रमुख अतिथि मेचीनगर नगरपालिका उपप्रमुख मीना पोख्रेल उप्रेती र विशिष्ट अतिथिहरूले दोसल्ला मायाको चिनोसहित सम्मानपत्र प्रदान गरेका थिए।

। साधारण सभाका अवसरमा व्यवस्थापक गंगाप्रसाद मेचले संस्थाले एक वर्षे कार्यकालमा ३४ हजार ६ सय ५३ रुपैयाँ नाफा गरेको

बताए। चालू आर्थिक वर्ष ०८१/०८२ मा संस्थाले ११ लाख ५० हजार रुपैयाँ नाफा गर्ने लक्ष्य लिएको व्यवस्थापकको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ।
कार्यक्रममा मेचीनगर नगरपालिका वडा नम्बर -८ का वडाध्यक्ष गिरीराज धमला, बचत तथा ऋण सहकारी संस्था कोशी प्रदेश कोषाध्यक्ष विशेश्वरप्रसाद भट्टराई बिन्ती बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाका अध्यक्ष दशरथ खडियालगायतले बोलेका थिए। संस्थाका अध्यक्ष खिला मेचेको अध्यक्षतामा भएको उद्घाटन सत्रमा सचिव रेवन्तराज पोख्रेलले सञ्चालन र कर्जा समिति सदस्य तिलकुमारी अधिकारीले शब्दद्वारा स्वागत गरेका थिए।

सुपर कार्डीनेटिक एक्सप्रेस कुरियर

राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय चिटि, पत्र, पार्सल पठाउन परे हामिलाई सम्झनुहोस्।
बिगत ३ दशकदेखी अनुभवी तथा विश्वासिलो एकमात्र कुरियर

सम्पर्कः
फोनः ०२३-५८०८८०८
मोः ९८५२६७७३५५
बितामोड (सिटि सेन्टर), भाषा, अदुवा खोला छेउ

वर्गीकृत विज्ञापन संकलन केन्द्रहरू :

<p>चन्द्रगढी, भद्रपुर</p> <p>लोकबहादुर कुँवर : ९८४२६३९९६ द्रोण अधिकारी : ९८४२६३९९९</p>	<p>दमक</p> <p>विष्णु सुब्बा : ९८५२६७०९३७ देविबहादुर बरनेत : ९८५७०९२६२९</p>	<p>मेचीनगर</p> <p>चारआली : ९८४२७०३०९३ गोबिन्द धिमिरे : ९८५५९७०९५०</p>	<p>उर्लाबारी</p> <p>रुपेन्द्र शेर्मा : ९८४२०९२८०६ विराटनगर क्रिष्टियन आई: ०२९-५२५६९८</p>	<p>इलाम, मंगलबारे</p> <p>रणवीर लिम्बू ९८९६९८४७५७</p>	<p>काठरमिट्टा</p> <p>फ्रेन्डसिप पुस्तक पसल ०२३-५६२४२४</p>	<p>भाषा बजार</p> <p>बरत राजवंशी ९८९७०८४००९</p>
---	---	--	---	---	--	---

आजको राशिफल

<p>मेघ</p> <p>आफ्नै दक्षतामा विभिन्न कार्यहरू सम्पन्न हुनेछन्। प्रेम जीवन सफल र सुखद रहने</p> <p>आँटको र ताकेको कार्य पुरा होला। प्रतियोगितात्मक क्रियाकलापमा विजय</p>	<p>करकट</p> <p>यात्रामा मालसामान हराउन सक्छ। कार्य सम्पादनमा समस्या आउला।</p> <p>साँफमा पैसा खर्च हुने योग छ। चोटपटकको भय छ, सचेत रहनुहोला।</p>	<p>तुला</p> <p>आज आम्दानी प्रशस्तै बढ्नेछ। प्रेम र दाम्पत्य जीवन सुखमय हुनेछ।</p> <p>आज न्यायिक कार्यमा सफलता मिल्नेछ। धार्मिक तथा समाज सेवामा मन लाग्नेछ।</p>	<p>मकर</p> <p>मनमा हर्ष, उमङ्ग र उत्साह रहला। रमाइलो यात्राको योग रहेको छ।</p> <p>आज एउटै कामबाट दोहोरो लाभ मिल्नेछ। बन्धुबान्धवबाट सहयोग मिल्नेछ।</p>
<p>मिथुन</p> <p>परिवारका सदस्यहरूसँग भेटघाट हुनेछ। आर्थिक लाभ हासिल हुन सक्ने देखिन्छ।</p>	<p>कन्या</p> <p>रमणीय र सुखद यात्राको योग पनि छ। मन कमजोर रहने सक्छ।</p>	<p>वृश्चिक</p> <p>आज परीक्षा आदि प्रतिस्पर्धामा उत्तीर्ण हुन सकिनेछ। घर परिवारका सदस्यहरूबाट</p>	<p>कुम्भ</p> <p>इच्छा र आकाङ्क्षा पूर्ण हुनेछ। शुभारम्भको चर्चा चल्नेछ।</p>